

Atatürk ve Yenilikçilik

1. "Yenilikçilik bir hayat davasıdır"

Memleket mutlaka çağdaş, medeni ve yepyeni olacaktır. Bizim için bu, hayat davasıdır. Bütün fedakârlığımızın faydalı sonuç vermesi buna bağlıdır. Türkiye, ya yeni fikirle donatılmış, namuslu bir idare olacaktır veyahut olmayacaktır. Ankara, Aralık 1923

Başarı yeniliği yaratmanın ve onu doğru yönetmenin olacaktır. Tarih sayısı defa yeniliği yaratmaları ve geliştirenleri çağı yönetmekte ödüllendirilmiş, uyum sağlayamayanları ve evrensel yeniliğe katkıda bulunamayanları cezalandırmıştır. Yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin de kuruluş sebebi Osmanlı İmparatorluğu'nun en içişamsal dönemlerinde yeniliğe hiçbir katkıda bulunamayarak geç ve yanlış odaklı yeniliği bakışa geçilmeye çalışılması ve başarısız olmasıdır. Cumhuriyet'i ve kurumları "yeni" başlangıcın en önemli aktörleridir ve kaybedilen çağı, zamanı yakalayarak geri kazanmaları varoluş nedenleridir.

2. Yenilikçilik zorunluluktur

Uygarlık yolunda başarı yeniliğe bağlıdır. Sosyal yaşamda, ekonomik yaşamda, bilim ve teknoloji alanında başarılı olmak için tek gelişme ve ilerleme yolu budur. Hayat ve yaşayışa hükim olan hükümlerin zaman ile değişme, gelişme ve yenilenmesi zorunludur. Dumlupınar, 30 Ağustos 1924

Atatürk'ün Türk Devrim Hareketleri'nde görüldüğü gibi yenilikçilik ne pahasına olursun hayata geçirilmiş, yenilikçiliğe herhangi bir alternatif sunulmamıştır. Yenilikçilik yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli unsuru olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti temellerini her yönden yenilikçilikle gerçekleştirmiştir. Başarı için yenilikçilik tek çare olarak öne sürülmüş, kabul edilmiş, tabana benimsenmiş ve tereddütsüz uygulanmıştır. Uzun vadede kaydedildiği kesin hedefte tereddütsüz giderken kısa vadede göz ardı etmemiştir.

3. Yenilikçilik evrenselidir

Biz bunu zaferlerle değil, ancak bugünkü ilerlemeleri kabul ederek, bugünkü ilmin ve medeniyetin istediği konuların tamamına yönelmekle ve bütün medeni milletlerin bilgi ve anlayış derecelerine fiili olarak ulaşmakla yapacağız. Adana (Mart 1923, S. D. II)

Yenilikçilik sınırsızdır. Dünya'daki konumuzla ilgili her gelişme ile ilgili bilgi sahibi olunmalı ve çağdaş ölçüler sınır olarak kabul edilmelidir. Yerel değişim uluslararası rekabetin içinde yer alınıp hedefler ve stratejiler uluslararası boyutta ele alınmalıdır.

4. Yenilikçilik sürekli dir

Devrimler yalnız başlar, bitiş diye bir şey yoktur. "Atatürk İlkeleri ve Türk Devrimi" Hacı Anđı, Anđı Yay. sf. 93

Gelişme yolumuzun önüne dikilmek isteyenleri ezip geçeceğiz. Yenileşme yolunda duracak değiliz. Dünya müthiş bir cerayarla ilerliyor. Biz bu ahengin haricinde kalabilir miyiz?, Ankara, Aralık 1923

Atatürk Yenilikçiliği dinamik ve gelişen bir yapıya sahiptir. Yapılan yenilik akıl ve bilime sürekli hale getirilmelidir. Sürekli yeniliğin çitisi dünyadaki çağdaşların seviyelerinin üzerinde bir başarıya ulaşmaktır.

5. Yenilikçiliğin açık, anlaşılır, spesifik bir yön gösteren ve eylem içeren bir vizyonu olmalıdır

Yolunda yürüyen bir yolcunun yalnız ufku görmesi کافی değildir. Muhakkak ufukun ötesini de görmesi ve bilmesi lazımdır. Ankara, 1930

Türkiye Cumhuriyeti'nde koyulan "muasır medeniyet" seviyesi gibi tüm yenilik hareketlerinin gittiği yöne açık şekilde belirten bir vizyonu, tüm kademelerde alınan kararların ve hayata geçen faaliyetlerin, onu gerçekleştiren kadrolarca ortaya çıkan genel vizyonla olan uyumu göz önüne alınmalıdır.

6. Yenilikçilik süratli ve şiddetlidir

Türk milletini kendi nefisini bile anlamaktan men eden seller, setler imha edilmiştir, yıkılmıştır. Ve devamlı imha edilecektir, yıkılacaktır. Her halde millet tuttuğu yolda süratle, şiddetle yürüyecek ve mutlaka layık olduğu saadet ve selamete kavuşacaktır. Balkesir, 8 Ekim 1925

Yeni Türk Cumhuriyeti ve kurucusu Atatürk'ün belli de en kesin yeniliği olan harf devrimi Atatürk'ün "Yenilik" uygulamasına en uygun örneği teşkil etmektedir. Çevresinden gelen yumuşak geçiş önerilerine şiddetle karşı çıkmış, bugün bile tartışılan eski yazı kullanımını cezalandıran yasalara, yeniliğin sağlıklı ve kesin şekilde uygulanması için yürürlüğe koymuştur.

7. Yenilikçilik canlılıktır

Gerekli sebeplerde hata ediyorsunuz! Bana, yeni bir kuruluş oluşturacağınız yerde cansız maddelerden söz ediyorsunuz; hâlbuki bana adamdan söz etmelisiniz! Filan yerde Ali Bey var, deyin; onu gözümde canlandırm! Eğer bu Ali Bey istenen adamsa binayı da, parayı da etrafına toplanacak kitleyi de yaratır. Taşa toprağa değil, insana değer veririz! 1933 (Atatürk'ten B.H., s.59)

Yeniliğin içerdiği belli de en önemli malzeme, içinde barındırdığı dinamizm ve insana verdiği önemdir. "Yeni" cumhuriyetin İş Bankası'nı kurmadaki cesareti, İş Bankası ve teşekküllerinin 21. yüzyılın Türkiye'sindeki rolü, doğru insan ve doğru fikirlerin en büyük imkânsızlıklar içinde yaratıkları eser, yeniliğin canlılığının en önemli kanıtıdır.

8. Yenilikçilik en kuvvetli sermayedir

Sermayenin azlığına bakarak cesaretiniz kullımsınız! Böyle kurumlar için en kuvvetli sermaye zeka, dilkatt ve namustur. Teknik ve metodik çalışmasını bilmektir. Bu anlayışla işe sarılız, kesinlikle başarısızınız! Türkiye İş Bankası'nın Kuruluş Gecesi (26 Ağustos 1924)

Yenilikçiliğin araç edildiği insana ve bilgiye verilen önem, medeniyetin her döneminde ilerlemenin tek ve en önemli kaynağı olmuştur. En büyük keşiflerden, en büyük askeri zaferlere kadar medeniyeti şekillendiren tüm kırılma noktalarının altında; doğru hedef, kararlılık, çağının ötesinde bilgi birikiminin verimli kullanıma, kısacası yenilik vardır. Maddi sonuçların tümü doğru yenilikçiliğin uygulanmasıyla tabii olarak sağlanmıştır. Bu açıdan da bakıldığında yenilikçilik en büyük sermayedir.

Bu sermayenin doğru ve ilerici kullanılacağı en küçük ölçekli yenilik hareketleri bile karşılığında harcanılan emeği ödüllendirmiştir.

27 Mayıs 1935 günü, Atatürk'ün Paşabahçe Fabrikası'nı üretim öncesi ziyareti

9. Yenilikçilik desteğini temelden alır

Halk ile çok temas vardır. O saf kitle, bilmesiniz ne kadar yenilik taraftarıdır. Yapacağımız işlerde hiçbir zaman bu engeller, keşif tabakadan gelmeyecektir. Halk refaha kavuşmuş, bağımsız, zengin olmak istiyor; komşularının refahını gördüğü halde, fakir olmak çok ağırdır. Ankara, Aralık 1923

Yenilikçi hareketi başlatıldığı andan itibaren kararın gerekliliği her kademede vurgulanmalıdır. Yeniliğin uygulanması hakkındaki kararlık, organizasyonun her kademesine benimsenilerek bir inanç meselesine haline getirilmelidir.

10. Yenilikçilik cesaret ve kararlılıkla uygulanır

Herhangi bir zorluk önünde kaldığım zaman benim yaptığım iş şudur: Durumu iyice belirlemek, sonra bu durum karşısında alınacak önlemlerin ne olduğuna karar vermek. Bu karar bir kere verdikten sonra artık acaba yapayım mı, yapmayayım mı, diye kararsızlık göstermemek, duraksamadan karar uygulamak ve başaraacağıma inanarak uygulamak! Asım Us.GDD., s.109

Büyük kararlar vermek yeterli değildir. Bu kararları cesaretle ve kesinlikle uygulamak gerekir. Utkan Koçatürk, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, s.470

Biz daima gerçeği arayan ve onu buldukça ve bulduğumuzda inandıkça ifadeyle cesaret eden adamlar olmalıyız. Ankara, 1931

Şüphe yok, ilerleme adımları, dediğim gibi iki cins tarafından beraber, arkadaşça atılmak ve iş, ilerleme ve yenileşme sahasında birlikte merhaleler kat edilmek lazımdır. Böyle olursa devrim muvaffakiyetle neticelenir. Memnuniyetle görmekteyiz ki, bugünkü gidişatımız hakiki icaba yaklaşmaktadır. Her halde daha cesur olmak lüzumu aşikardır. Kastamonu, 30 Ağustos 1925

Yeniliğin kaynağı olacak karar mercilerinin, en çalışmalarını tamamlanmasını takiben, alınan kararların tereddütsüz uygulanması beklenir. Yenilik yönetiminde kesin kararlar verebilmek kritiktir. Tutuk davranmak ve yanlış karar verme korkusu duymak, doğru karar vermeyi engeller ve kesinliği yok eder. Bu da yenilik organizasyonu ve uygulanmasında belirsizlik, hedefsizlik yaratır.

11. Yenilikçilik eğitim ve doğru kadrolardır

Ülkenin büyük kalkınma savaşının ve yeni çatışının istediği elemanları yetiştirmek, ülkenin davalarının ideolojisini anlayacak, anlatacak ve kuşaktan kuşağa yaşatacak kişi ve kurumları yaratmak, bu önemli ilkeleri en kısa zamanda sağlamak Kültür Bakanlığının üzerine aldığı büyük ve ağır sorumluluklardır. Ankara, 1 Kasım 1934, TBMM- ASD

Yapılmak istenen değişim ve yeniliğin, önce kadrolarda kendini göstermesi gerekmektedir. Büyük ölçekte istenen yenilemeyi, ilk aşamada, yeniliği gerçekleştirmesi ve bunu takiben uygulaması beklenen kadrolarda görmek büyük önem taşımaktadır. Atatürk'ün yeniliğinde kullandığı gibi, muasır medeniyet seviyesine millîleşme ulaşma ideali kendisi gibi muasır medeniyet seviyesinde eğitim almış, medeniyeti takip edecek vizyonu ve birikimi olan kadrolarla gerçekleştirilmiştir. Yenilikten korkmama, aksine yeniliği arayan kadrolar, Atatürk'ün deyimleriyle II. Milli Mücadele'nin belkemiğini oluşturmuştur. Bunun yanı sıra, emleyen cumhuriyetin en büyük öncülüğü, temeli atılmış yeniliği kavayabilecek, daha ileride taşıyabilecek kadroların eğitimi olmuştur.

12. Yenilikçilik bilim ve teknolojidir

Türk milletinin yürümekte olduğu ilerleme ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale, Pozitif Bilimdir. Ankara, 29 Ekim 1933

Bilim tercüme ile olmaz, inceleme ile olur. Ankara, 1932

Dünya'nın her nesnede olduğu gibi, son teknolojiyi takip ve bilim edilmeli, iş sürecinin her basamağında yenileşme, geliştirilmelidir. Bunun haricinde inovasyon yaratmaya da önem verilmeli, insan gücü bu doğrultuda kullanılarak öncü bir kimlik kazanmalıdır.

16. Yenilikçilik pratik ve güvenilir başarı yoludur

Türk ata yurduna ve Türk'ün bağımsızlığına saldıranlar, kimler olursa olsun, onlara bütün milletçe silahlı olarak karşı çıkmak ve onlarla savaşmak gerekiyordu. Bu önemli kararın bütün gereklerini ve zorunluluklarını ilk gününde açıklamak ve söylemek, elbette yerinde olmazdı. Uygulamayı birtakım, evrelere ayırmak ve olaylardan yararlanarak milletin duygu ve düşüncelerini hazırlamak ve adım adım ilerleyerek amaca ulaşmaya çalışmak gerekiyordu. Nitekim öyle olmuştur. Ancak dokuz yıla yaptığımız bir mantık dizisiyle düşünülürse, ilk günden bugüne kadar izlediğimiz yön ilk kararın çizdiği çizgiden ve yöneldiği amaçtan hiç ayrılmamış olduğu kendiliğinden anlaşılır.....

Başarı için pratik ve güvenilir yol, her evreyi zamanı geldikçe uygulamaktır. Milletin gelişmesi ve yükselmesi için esenlik yolu budur. Ben de öyle yaptım. Ancak, bu pratik ve güvenilir başarı yolu, yakın çalışma arkadaşım olarak tanınmış kişilerden bazılarıyla aramızda, zaman zaman görüşlerde, davranışlarda, yapılan işlerde, beliren temelli ve ikinci derece anlaşmazlıkların, kavgınlıkların ve giderek ayrılıkların da nedeni ve açıklaması olmuştur. Milli savaşa birlikte başlayan yollarından bazıları milli savaşın bugünkü cumhuriyete ve cumhuriyet yasalarına kadar gelen gelişmelerinde, kenal düşünce ve psikolojilerinin kavrama sınırı bittikçe bana dirmeye ve karşı çıkmaya başlamışlardır...Bu son sözlerimi özetlemek gerekirse, diyebilirim ki, ben, milletin vicdanında ve geleceğinde sezdiğim büyük gelişme yeteneğini bir milli sır gibi vicdanında tanyarak yavaş yavaş bütün toplumumuza uygulamak zorundayım. Ankara, Nutuk 1927

Objektif olarak bakıldığında yenilikçilik sadece "yeni" olduğu için pratik ve şekillendirebilir olduğu için doğru ve güvenilir bir yoldur. Yenilik, yolunda yaşanması muhtemel ve bir açıdan da kaçınılmaz hatalar sonucunda, daha büyük yeniliklere ve daha önemli başarılarla açılacak bir kapı görevi görecektir. Artan tecrübe ve bilgi, Cumhuriyet örneğinde olduğu gibi daha büyük başarılarla hazırlanmış sağlam bir temel görevi görecektir.

17. Yenilikçilik gelişmedir

Ulusun sevgi ve güvenine inanarak üzerinde bulunduğumuz uygarlık, gelişme ve yenileşme yolunda kararlı ve duraksamadan yürüyeelim. Trabzon, 16 Eylül 1924, ASD

Yeni, daima yeni şeylerden ve insanların uygarlık yolunda ilerlemelerinden söz edelim. Bu bize gelecek için hız ve kuvvet verecektir.

Yenilikçiliğin gelişme ile doğrudan örtüşen bir kavram olmasının en önemli kanıtı "yeni" Türkiye Cumhuriyeti'dir. Ancak doğru kararlı ve tereddütsüz adımlarla gerçekleştirilen her yenilik, tümsel anlamda gelişme doğru atılan sağlam bir adım olacaktır.

18. Yenilikçilik saadet ve refahın kefilidir

Yeni Türkiye'nin ve Yeni Türkiye halkının artık kendi hayat ve saadetine başka düşünecek bir şeyi yoktur. İzmir, 19 Ocak 1923

Türk milletini Ebediyete akıp giden her on senede, bu büyük millet bayramını daha büyük şereflerle, saadetsizlikle, huzur ve refah içinde kutlamayı gönlünden dilemiş. Ne mutlu Türküm diyene! Ankara, 29 Ekim 1933

Yenilikçi bakışın sağladığı gelişimin ve toplu katılımı reddedilemez sonucu gelişmeyle birlikte ortaya çıkacak saadet ve refahın. Dünya'yla uyumlu olmuştur, bilim ve teknolojiye hakim, kararlılık uygulamış değişim hareketi, yaratıcı değer sonucunda, başarı ve ortaya çıkan esere saygınlık sunmaktadır.

19. Yenilikçilik doğru hedefler koymaktır

Bugüne kadar kazandığımız muvaffakiyet, bize ancak ilerleme ve medeniyette doğru bir yol açmıştır. Yoksa ilerlemeye ve medeniyete henüz ulaşmış değilizdir. Bize ve geleceğe nesillere düşen vazife bu yol üzerinde tereddütsüz ilerlemektir. Ankara, 1923

Doğru yolda, doğru kadroyla cesaret ve kesinlikle yola çıkan yenilikçilik yolunda başarısızlık ihtimal dışındadır.

20. Yenilikçilerin işareti "İleri İleri! Daima İleri!" dir

Yürümekte olduğumuz yenilik, gelişme ve uygarlık yolunda kesinlikle başarılı olacağımıza inanmamız tamdır. Milletimizin yol almak zorunda olduğu aşamalar büyüttür; erişilmesi zorunlu olan hedefler çaktır. Kesinlikle bu aşamalar geçilecek, en ışıklı hedeflere varacağız. Onun için birbirimize vereceğimiz işaret: İleri! İleri! Daima İleri! 1925 (Atatürk'ün S.D.II, s. 234)

Yenilikçi doğası gereği, dünyeyi ve bugünü bir başlangıç olarak kabul eder ve üstüne yarın bilgisini koyarak çağı yaratmayı amaç edinir. Varolan kuralları uygulayarak herkesin ilerlediği yolda ilerlemek yerine, bilgiyi ve insanı, rehber edinecek kendi yolunda ilerler. Yenilikçilik, geçmiş geleceğe telafi etmek ve kendini en verimli şekilde şekilde geleceğe taşımaktır.